

JAARKALENDER

Er zijn veel speciale dagen en weken....

We zetten een aantal daarvan op een rijtje met als extra (in groen) onze tips voor leerkrachten.

De genoemde lespakketten, leskisten en materialen zijn te leen bij NME Betuwe voor basisscholen en BSO's uit de gemeenten Buren, Neder-Betuwe en Overbetuwe. Ook veel excursies zijn te boeken via ons digitale catalogus- en reserveringssysteem, de NMEGIDS. Deze is te vinden op www.nmebetuwe.nl/aanbod-po-bso/

Kalender met aansluitingsmogelijkheden bij landelijke, provinciale of regionale bijzondere momenten. Van januari t/m december

Nieuwjaarsdag	Begin het nieuwe jaar met goede voornemens: gezond(er) eten, vaker de fiets dan de auto, minderen met energie, afval en nieuwe spullen kopen, meer genieten van de natuur en eens wat vaker iets gezelligs doen met familie, vrienden, werk of je buurtjes. Beleven i.p.v. kopen. Met deze kalender geven we ideetjes. Pik eruit wat je leuk vindt en doe mee
4 januari: Wereld Braille-dag	In onze erg op taal ingestelde wereld is het leven moeilijk voor blinden en slechtzienden. Braille is een speciaal voor blinden ontwikkeld lees- en schrijf alfabet. Zou jij uit al die puntjes wijs kunnen worden? <i>*Bezoek het MuZIEum in Nijmegen https://muzieum.nl/ *Op zoek met je zintuigen: Tante Door's buitenboek, *Leskist Het oog</i>
Medio januari: Nationale Tulpendag	Naast de molen en de klomp is Nederland wereldwijd bekend om haar tulpen. Het tulpen-seizoen start met de nationale tulpendag. <i>*Haal bollen in de klas en volg de ontwikkeling; vergelijk bollen en knollen..</i>
Eind januari/begin februari:	Nationaal Voorleesontbijt en de Voorleesdagen En op 30 januari is het de ' Dag van de Croissant ' <i>*Ga op excursie naar een bakker of maak een lekker ontbijt/lunch *Ga op excursie via www.BoerderijEducatieRivierenland.nl om te ontdekken waar ons ontbijt vandaan komt. *Combineer een gezond voorleesontbijt met een leuke les over voeding.</i>
Eind januari: Tuinvogel tel weekinde	Gedurende een half uur tellen welke soorten vogels er in je tuin zitten of vliegen. Op de website veel interessante weetjes, herkenningskaarten en tips. https://www.tuinvogeltelling.nl/ <i>*Voor scholen leuk lesmateriaal op de site onder scholen (Op vrijdag is de scholenversie). *NME heeft diverse themakisten/materiaal over vogels. Kijk op NMEGIDS</i>
2 februari: Wereld Wetlands Dag	Dat zijn draslanden = waterrijke gebieden met een bijzondere biodiversiteit <i>*Excursie naar bijv. de Blauwe Kamer bij Rheden, Wetland Passewaaij bij Tiel of de Leeuwense Waard in Boven-Leeuwen o.l.v. een gids van IVN, KNNV of NME</i>

Begin februari: Week van de Circulaire Economie	Met op woensdag de Dag van de opknapper (de reparateur). *Ga naar een kringloopwinkel of repaircafe. Of naar de milieustraat: wat gebeurt er met de verschillende afval-soorten? *Kijk ook in onze themagids Van Afval Naar Grondstof
10 februari is het Wereldpeulvruchtendag	Het maakt mensen bewust van de voedingswaarde van peulvruchten en hun bijdrage aan duurzame voedsel-systemen en een wereld zonder honger. *Bekijk met kinderen allerlei verschillende peulvruchten en kook er iets lekkers van. Gebruik website + leskist "Smaaklessen"*Bekijk deze film https://schooltv.nl/item/de-erwt-zo-groeien-peultjes
Medio februari: Warme Truiendag https://warmetruiendag.nl/	Doe een warme trui aan, zet de verwarming een graad lager en bespaar daarmee zo'n 6 % energie. Op de website veel tips en ideetjes om uit te voeren thuis, op het werk of in de school. Een echte energieke uitdaging. *Doe mee met groep of school! *Voer met de bovenbouw een Klimatdiscussie en praat over Warmtetransitie, isolatie enz. *Leuke tips in onze themagids Energie en Duurzaamheid. * Ons project "Energie Bewust" past hier prima bij!
Medio februari: Week van het oorsuizen	Stel je eens voor: 24 uur per dag herrie in je hoofd. Ruim 1 miljoen mensen in Nederland hebben hiermee te maken. Het aantal stijgt, vooral onder jongeren (o.a. door het luisteren naar te harde muziek). Daarom is op 3 maart ook World Hearing Day om aandacht te vragen voor gehoorproblemen. Kijk voor info op www.stichtinghoormij.nl * Ga met de kinderen eens bewust luisteren in school, buiten, in park of in het bos. Hoe ervaren ze dat? *Themakisten over Menselijk Lichaam, Geluid en tonen, Het oor, Op zoek met je zintuigen: Tante Door's buitenboek
27 februari is de Internationale dag van de Ijsbeer	Op deze dag wordt aandacht gevraagd voor de impact die de wereldwijde opwarming van de Aarde en het zee-ijs heeft op de leefwereld van de ijsberen. Nou leven er in Nederland geen ijsberen in het wild. Maar de impact van klimaatverandering merken we hier wel: meer hitte, meer plensbuien enz. Door deze dag kan jong en oud leren over het klimaat, klimaatverandering en de Noordpool. * Leskist of gastles Hoe klimaatproof jullie schoolplein?
Tijdens Wereld Wilde Planten en Dieren dag op 3 maart	vieren we de waarde van wilde flora en fauna, in alle facetten. <i>Tip: de film "De wilde stad" geeft er een mooi beeld van.</i> Ga eens mee op excursie met een boswachter van SBB of met KNNV, IVN en ontdek de wilde natuur in Nederland. *Bezoek een dierentuin, dierenwinkel, dierenarts. Ga op excursie met NME, *Leskisten: Op zoek naar het juiste biotoop: Kluts kwijt); Het mini-bos ontdekken, Bloemen en (stoep)planten en ook veel leskisten over bijen en kriebelbeestjes.
Begin maart: Nationale week zonder vlees	Proberen en proeven is geloven... Vegetarisch eten is niet saai, smakeloos of ingewikkeld. Het is een kleine moeite met een onvoorstelbaar positieve impact op mens, dier en milieu. Met elke week een dagje zonder vlees maken we samen het verschil voor de toekomst van onze planeet. *Smaaklessen; samen een vegetarische lunch voor de groep maken *Boerderij-educatie Rivierenland excursie om te leren over de oorsprong van vlees, melk enz. en ook die van granen, groenten en fruit.
Medio maart: In de jaarlijkse Brain Awareness Week	wordt internationaal aandacht gegeven aan de hersenen. Hoe werken zij? Hoe worden ze ziek? Wat is het belang van de neurowetenschappen voor mens en maatschappij? *Leskisten Gezond; Het menselijk lichaam en Torso, orgaanwister en meer * https://www.hetklokhuis.nl/dossier/95/het-klokhuis-over-hersenen

Medio maart zijn de Landelijke Sterrenkijkdagen	Kom sterrenkijken en luister mee naar verhalen over de actuele sterrenhemel, sterrenkundige onderwerpen, of kijk mee naar demonstraties van telescopen. Kijk voor data en locaties op internet. *NME Betuwe heeft een aantal themakisten over sterren, ruimte enz. *Kijk voor lessuggesties ook op https://www.knvws.nl/onderwijs/
Medio maart: Week Nederland Schoon	Zwerfafvalweek met de Landelijke Opschoondag op zaterdag. Voor scholen, organisaties, burgers en jutters: handen uit de mouwen, zwerfafval in de zak of prullenbak. Ook Waaljutters en Buurtjutters gaan aan de slag. *Voor basisscholen : doe mee!
17 maart: Global Recycling Day	Focus ligt op de jeugd, educatie en innovatie. Uiteindelijk doel is een circulaire wereld/economie. Kijk ook bij 'Week van de circulaire economie' in feb. * Excursie naar AVRI *Hergebruik van papier, glas etc. en ook repaircafe, kringloopwinkel, marktplaats, statiegeld. .Leuke doorkijk naar de kleedjesmarkt met Koningsdag.
18 maart: Nationale Pannenkoekdag	De dag dat basisschoolleerlingen in heel het land pannenkoeken bakken voor ouderen in de buurt. Bak je mee? *Smaaklessen, themakist Pannenkoekenrestaurant *Boerderij-educatie Rivierenland (waar komen de ingrediënten vandaan?)
Op 20 maart, Wereld Mondgezondheidsdag	vragen tandartsen wereldwijd aandacht voor het belang van goede mondzorg en het verband tussen een gezonde mond en de algemene gezondheid en het welzijn. *Regel een bezoek naar (of door) tandarts of mondhygiëniste. *Gezonde voeding is een thema waar NME wel e.e.a. over heeft, zie daarvoor Menukaart Voedseleducatie en de Jaarkalender Voedsel.
21 maart. begin van de lente	Wanneer dit is, is bepaald op basis van de afspraak "als de dag en de nacht even lang zijn". De zon passeert dan de evenaar. Lenteverschijnselen zijn katjes en bloesem aan de bomen, kikker- en paddentrek, terugkerende trekvogels, vroege vogelzang, enz. *Themakisten over de lente. En ook die over het zonnestelsel, de ruimte.
21 maart Werelddag van de bossen(VN):	om het bewustzijn van het belang van alle typen bossen en de bomen buiten de bossen te verhogen. Ga met een boswachter mee op excursie en ontdek het bos. *Bosexkursie via NME Betuwe *Zie bij Boomfeestdag
Jaarlijks wordt op Wereld Waterdag (22 maart)	aandacht gevraagd voor de wereldwijde waterproblematiek. Met acties als 'Walking for water' staan we stil bij het probleem van schoon drinkwater en goede sanitaire voorzieningen in derdewereld landen. *Organiseer een actie als Wandelen voor water; *Leskisten als Waar ga je heen drol, Waterkoffer enz.
Wereld Meteorologiedag (VN, 23 maart)	Geeft het belang aan van internationale samenwerking op meteorologisch gebied en het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek op het gebied van weer en klimaat. https://nl.wikipedia.org/wiki/Meteorologie Wat weet jij van weer en klimaat? *Maak het verschil duidelijk tussen Weer (lokaal, korte termijn) en Klimaat (groter gebied, langere periode) en gebruik dit ook als bruggetje voor uitleg Klimaatverandering en Klimaatadaptatie. *Leskist Het Weerbericht
Medio nov tot medio maart: Boomfeestdag	Voorheen: op/rond 21 maart: Een dag om met kinderen bomen en struiken te planten, zo mogelijk (ook) op een groen schoolplein of in de schooltuin. Leuk is het als de buurtbewoners erbij betrokken worden. Sta ook eens stil bij het openbaar groen en bij het werk van de vele boomkwekerijen. http://www.boomfeestdag.nl/ *Leskisten Bomen?-Boeien!, De verdwaalde boom, Verhalen uit bomenland, Bomen. We hebben ook boekensets. En er zijn excursies in/over het bos.

Eind maart: Landelijke Compostdag	Met het gratis uitdelen van compost worden burgers bedankt voor hun inspanning om gft-= groenafval gescheiden aan te leveren. Bovendien kan iedereen kennis maken met compost dat zowel voor de bodem als voor het milieu van grote waarde is. Maak zelf een composthoop of -bak en strooi compost in moes- en siertuin. *Leen een wormenbak. Leuke koppeling met bodemdieren. *Bekijk: http://www.schooltv.nl/video/compost-hoe-ontstaat-compost/ *Hebben jullie een school- of moestuin, leg dan een composthoop aan. En wroet daarin, dan kom je allerlei bodemdiertjes tegen.
Laatste zaterdag in maart: Earth Hour	Miljoenen mensen, bedrijven en gemeentes wereldwijd doen op hetzelfde tijdstip een uur lang het licht uit voor de aarde. Vergelijkbaar met Nacht van de Nacht, eind oktober. Doe jij ook mee? * Project Energie Bewust
Laatste weekend maart: zomertijd	We zetten zondagnacht om 02.00 uur de klok één uur vooruit i.v.m. het begin van de zomertijd . In de EU loopt de zomertijd tot de laatste zondag van oktober. * Waarom kennen we zomer- en wintertijd? Wat heeft het verzetten van de klok voor effecten op mens en dier? (Denk aan het bioritme). Wat doet het met jou? Wat vind jij het fijnst?
Een eigen (groente)tuintje?	In het voorjaar beginnen met zaaien en planten om later in het seizoen je eigen groenten te eten en/of bloemen te plukken. Dit kan in tuin of op terras/balkon in vierkante-meterbak of grote bloempotten Veel tips en leuke ideetjes, ook voor mensen die geen groene vingers hebben, zijn te vinden op www.makkelijkemoestuin.nl en op https://nmebetuwe.nl/thema-moestuiniieren/ Laat je (klein)kinderen meehelpen, want jong geleerd..... * Gebruik de Moestuin-kaarten en -zaden
Begin april: Kom in de Kas	Het jaarlijkse publieksevenement van de Nederlandse glastuinbouw (groenten-, bloemen- en plantentelers). Kun je met eigen ogen zien hoe alles groeit en bloeit onder glas en wat de telers allemaal (moeten) doen. * Leuk om de kinderen erop te wijzen te gaan met (groot)ouders! * Boek ook eens een excursie via www.BoerderijEducatieRivierenland.nl
Begin april: Nationale Buitenlesdag	Buiten spelen en leren is goed voor het kinderebrein: met meer sport en spel, meer beweging, een beter lichaamsbesef en meer vrije speeltijd kunnen kinderen sociaal en cognitief beter presteren. * In de NMEGIDS staan in categorie "Naar buiten" veel kisten en suggesties
Begin april: Regenwormtelling	Regenwormen doen belangrijk werk. Ze breken dode plantenresten af waardoor voedingsstoffen weer gebruikt kunnen worden door planten, bijvoorbeeld in de moestuin! Kijk meteen ook even welke andere bodemdieren je ziet. * Doe mee met de klas en/of leen een wormenbak. * Kijk voor lessuggesties op https://bodemdierendagen.nl/voor-scholen
Begin april: Wandel naar je werk dag	Deze nationale campagne roept heel Nederland op om (een deel van de afstand) naar het werk te lopen. Van bus naar bureau of van voordeur naar kantoordeur. Kijk op https://www.wandelnet.nl/ Heb je de smaak van wandelen te pakken, installeer dan de Ommetje-app van de Hersenstichting (of een andere app) waarmee je bijhoudt hoeveel je loopt.
4 april Wereld Zwerfdierendag	Een dag om even stil te staan bij die miljoenen dieren die dagelijks zwervend door het leven moeten gaan. Honger en dorst, ziekte of gewond zijn, mishandeling en vergiftiging zijn voor hun de normale zaken van het leven van alle dag. * Ga eens langs bij dierenasiel, -opvang of dierenarts, die weten er ook vaak wel een en ander over te vertellen, evt. in de klas.

7 april Wereldgezondheidsdag	Op deze dag wil de WHO (VN) aandacht vragen voor programma's die de gezondheid van de wereldbevolking verbeteren. Dit is een SDG,-een duurzaam doel. Informatie over wat je als particulier, organisatie of school kunt doen, vind je op https://www.sdgnederland.nl/ *Op bezoek bij dokter, tandarts, ziekenhuis, sportschool, buurtsportcoach enz. *Via GGD, gezonde School, JOGG en NME diverse projecten en leskisten waaronder de themakisten "Gezond".
14 april Nationale poepdag	Je poep kan je heel veel vertellen over je gezondheid. We doen er soms lacherig over maar we weten weinig over wat er in ons lijf gebeurt tussen voeding eten en poepen. Als je weet/ leert hoe je lichaam werkt, dan heb je daar je hele leven iets aan. *Themakisten Gezond; Torso, orgaantwister; *Leg link met gezondheid en sanitaire voorzieningen (wereld toilet dag, nov.)
Medio april: Week van het tweedehands textiel	Ieder jaar gooit een Nederlander gemiddeld 14 kilo kleding en textiel in de vuilnisbak. Het is beter wanneer dat ingezameld en opnieuw gebruikt, o.a. kringloop en recycling. *Bezoek een kleding-kringloop. *Organiseer een kledingbeurs op school
Medio april: Tijdens de Week van de groene tuin	worden tuinbezitters gestimuleerd hun eigen tuin én eigen straat (verder) te vergroenen en te verduurzamen. Veel tuintips zoals het ontsteden van hun tuin, het voorkomen van plagen, en tips om meer dieren in de tuin van voedsel en schuilplek te voorzien. *Ga op school aan de gang met een groen(er) schoolplein. NME heeft tips en lessuggesties.
22 april: Landelijke zaaidag	"Zaaien doet zoemen" Bijen en andere insecten worden bedreigd omdat het voedselaanbod afneemt. Help deze dieren door geschikte bloemen te planten of zaaien, de zogenaamde drachtplanten. Dat zijn planten die nectar en/of pollen (=stuifmeel) leveren. Gebruik hiervoor de zaden van inheemse bloemen!! *Zaai een strook bloemen bijv. in de schooltuin . Volg het groeiproces met je klas. * Extra leuk is een bijen/insectenhotel erbij maken. * Leen bij NME een leskist over insecten en over planten/bloemen zodat de kinderen duidelijk(er) de relatie zien tussen bloemen en insecten.
22 april: De Dag van de Aarde	is een jaarlijks terugkerend evenement dat plaats vindt in 192 landen. De dag heeft als doelstelling mensen te laten nadenken over hun consumentengedrag en de invloed hiervan op de aarde. *Leskist Wie is de Pisang
Eind april Nationale Bijentelling	Wat zoemt er in jouw achtertuin? Er leven in NL bijna 360 soorten wilde bijen. Wij willen graag weten waar ze wonen en met hoeveel ze zijn zodat we ze beter kunnen helpen. *Maak met de leerlingen een bijenhotel.*Diverse bijen leskisten.
Eind april: Week van de Teek	Of je nu beroepsmatig in het groen komt of als recreant van de natuur geniet, je doet er goed aan om aandacht te besteden aan teken en tekenbeten en aan de mogelijke gevolgen van de ziekte van Lyme. Blijf niet weg uit het groen maar wees bewust. Controleer als je buiten bent geweest in tuin of natuur jezelf, je partner en (klein)kinderen op teken. En ook je hond of kat nakijken. *Geen teken maar wel kleine kriebelbeestjes zoeken en bekijken: diverse leskisten voor alle bouwen.
De meimaand is uitgeroepen tot de Maand van de schooltuin	Zelf zaaien, verzorgen en oogsten van groente, fruit en bloemen, draagt bij aan meer kennis over en betrokkenheid bij voeding en natuur. Een schooltuin is een plek waar alle kinderen tot bloei kunnen komen. Heb jij schoolgaande (klein)kinderen en een plekje over in je (moes)tuin, laat ze daar dan ook aan de slag gaan met bloemen, groenten of fruit. Jong geleerd is oud gedaan en het is lekker & leuk. * NME verzorgt gratis pakket Moestuinzaden *Via het NME te leen: moestuinkaarten. *Kijk voor leuke koppelingen door het jaar heen op de Jaarkalender Voedseleducatie. *Geen schooltuin? Ga aan de slag met vierkante meter-bakken, grote bloempotten of wip wat tegels eruit om planten in te zaaien of poten.

Begin mei: Tijdens de Week van Ons Water	in het voorjaar gaat het vooral over (voldoende) schoon water en gebruik van water in en om het huis. Ook om voedsel te verbouwen is water nodig. Ons Water heeft als doel het water- en risico-bewustzijn in Nederland te vergroten. https://www.levenmetwater.nl/ *Leskisten Waar ga je heen drol? , Waterkringloop, enz. (Kijk bij categorie Techniek); *Ga op excursie naar waterzuivering enz. via Waterschap Rivierenland; *Watertappunt op school? Doe er wat mee!
Begin mei: Week van Groenten en Fruit	Een week waarin lekker eten van groenten en fruit centraal staat. Vooral wanneer ze lokaal geproduceerd zijn en in lokale restaurants genuttigd worden: niet van ver maar korte ketens. Veel groente- /fruitstalletjes gaan weer open. https://www.defruitmotor.nl/ * Doet u mee, deze week allerlei lekkere dingen eten als ontbijt, lunch en/of tussendoortjes? Gebruik ideetjes van de website of uit Smaaklessen. Leen ons Spelmateriaal of een leskist Gezond
Begin mei : Vogelweek	Mei is de mooiste maand om vogels te kijken. In samenwerking met SOVON, vogelwerk-groepen en tientallen vrijwilligers worden door het hele land excursies gehouden voor iedereen die naar vogels wil kijken. Info via IVN, SOVON . Op de 2de zaterdag in mei is de voorjaars-versie van de internationale dag van de trekvogel Ga lekker vroeg eruit, kijker mee en dan op pad. * Leskisten Vogels in de nesten, Jop vindt een veer, Prof van Wiegen ziet ze vliegen, Themakisten over Vogels. * Excursie en vogelcursus met CNME Hemmen
2 ^e zaterdag in mei Dag van de Fairtrade	vaak als onderdeel van een Fairtrade-week. Dan wordt wereldwijd aandacht gevraagd voor de impact van eerlijke handel voor miljoenen boeren in ontwikkelingslanden. *Leskist: Wie is de Pisang? ,
Medio mei: Molen en gemalen dag	Naast het draaien en malen met molens worden bij een groot aantal molens allerlei activiteiten georganiseerd, van pannenkoeken bakken tot muziekfeesten en markten. *Bezoek een molen in de buurt. Er zijn naast korenmolens ook watermolens! *Een molen is een echt sterk staaltje techniek wat je in werking ziet. *Leskist in thema Van graan tot brood
Medio mei wordt de Landelijke Fiets (samen) naar je werk dag gehouden	Milieubewust, sportief en gezellig. Meld je aan op de site, steun daarmee een goed doel en maak kans op een leuke prijs. www.fietsnaarjewerkdag.nl . *Op de fiets naar school-dag en vervolgens alle (droge) dagen voor jong en oud. *Vraag fietsles aan Fietsersbond
De 3 ^e dinsdag in mei is de Dag van de Groene Kinderopvang	Dan worden Kinderopvangorganisaties opgeroepen om zoveel mogelijk natuur (belevings)activiteiten te doen met de kinderen en dit actief te laten zien aan de buitenwereld. Op deze manier kunnen ze uitdragen dat natuurbeleving en buitenspelen essentieel zijn voor het gezond opgroeien van onze kinderen *Ga ook naar buiten!! Veel tips op onze website en in onze NMEGIDS in categorie Naar buiten..
Op 18 mei Plantendag	is het de bedoeling zoveel mogelijk mensen gefascineerd te laten raken over planten en het belang van planten voor de maatschappij: onder andere in de landbouw, voedselproductie, bosbouw en afgeleiden zoals papier, hout en medicijnen. *Leskist Bloemen en (stoep)planten; *Excursie Boerderij educatie Rivierenland *Bezoek een botanische tuin
Op 21 mei is de Internationale dag van de thee	https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tea_Day In thee producerende landen wordt die dag op 15 dec gevierd. Zie daar ook de tips voor onderwijs

Op Wereld Biodiversiteitsdag, 22 mei	wordt aandacht gevraagd voor alles wat op aarde leeft en het evenwicht tussen plant, dier en mens. Kom zelf ontdekken wat biodiversiteit betekent op natuurterreinen, boerderijen of botanische tuinen. *Plant of zaai bloemen in de schooltuin; *Excursie (met NME, boswachter, boerderij)
Eind mei: Dag van het Park	Vraagt aandacht voor het binnenstedelijk groen. Veel parken worden op deze dag omgetoverd tot levendige ontmoetingsplaatsen waar jong en oud zich de hele dag vermaken met zowel culturele, sportieve als culinaire activiteiten. *Excursie met NME, boswachter, Waterschap, IVN; *Doe een buitenles (kijk bij de buitenlesdag in april voor ideetjes)
Eind mei/Begin juni: Week zonder afval	Ga je de uitdaging aan om zo min mogelijk afval te hoeven weggooien? Dan sta je er deze week niet alleen voor. Doe mee aan leuke acties om jouw weekzonderafval makkelijker te maken. Ontdek veel handige tips om afval te verminderen, op weg naar afvalvrij. Zo maken we samen de afvalberg een flink stuk kleiner! *Doe ook mee als school! NME heeft veel (zwerf)afval-tips. En AVRI heeft een schoolbreed project "Afvallrije scholen".
1 juni Wereld Melkdag	Op deze dag worden alle aspecten van melk onder de aandacht gebracht en wordt stil gestaan bij de rol van melk in onze voeding * Boerderij educatie Rivierenland * Smaaklessen
5 juni: Wereld Milieu Dag	Over de hele wereld zijn er deze dag activiteiten rond het thema milieu. Het doel is om mensen bewust maken van het belang van het milieu voor onze wereld. En te informeren over wat we kunnen doen om het milieu te beschermen. De VN houdt jaarlijks een milieuconferentie. *Mooi thema voor Burgerschapslessen in combinatie met de SDG's (Duurzame Doelen)
Begin juni: De week voor de gezonde jeugd	is een week waarin we ons hard maken voor een gezonde toekomst voor jongeren. Want een jeugd die opgroeit in een gezonde omgeving met een gezonde leefstijl wordt fysiek, psychisch en sociaal beter toegerust voor de toekomst. En wie wil dat nou niet? *Ideetjes op https://jogg-academy.nl/week-voor-de-gezonde-jeugd , bij buurtsportcoach, JOGG, GGD enz.
2 ^{de} woensdag in juni: Buitenspeeldag	Op een speelse manier aandacht vragen voor een kindvriendelijke inrichting van buurten en straten. De actie doet een beroep op buurtbewoners en voorbijgangers om hun verkeersgedrag onder de loep te nemen. *organiseer ook een buitenspeeldag *Ook: laat kinderen mee nadenken over knelpunten en oplossingen daarvan
Medio juni zijn de landelijke Slootjesdagen	Ga met uw (klein)kinderen ontdekken wat er leeft en groeit in en om de sloot of plas. Er zijn overal excursies etc. Heb je zelf een vijver of een sloot in de buurt? Je kunt mooie zoekkaarten verkrijgen via https://www.jasperderuiter.com/ *Ga, al dan niet met een gids, op excursie langs een sloot of plas. NME heeft materialen, gidsen en tips.
Medio juni Nationale Tuinweek & Tuinenweekend	Het vergroenen van steden en dorpen levert niet alleen een bijdrage aan een grotere biodiversiteit. Meer groen en minder bestrating zorgt ook voor een betere waterberging en voorkomt overbelasting van rioleringen. *bij NME lessuggesties en materialen over tuinieren bij school; *Smaaklessen: genieten van het lekkers uit je tuin.
15 juni: Wereld Winddag	Deze dag is in het leven geroepen om meer werk te maken van windenergie (in energietransitie) en positieve betrokkenheid bij het publiek te vergroten. Op de open dag kan het publiek windturbines bekijken. Locaties en data in regionale weekbladen. *Ga kijken bij een windturbine of een molen; *Bekijk samen: http://www.schooltv.nl/video/windenergie-hoe-maken-ze-van-wind-elektriciteit/

17 juni: Internationale dag tegen verwoestijning en droogte	die vaak optreedt als gevolg van klimaatverandering en/of verkeerd gebruik van de grond. *Hoe klimaatproof is ons schoolplein? * https://watereducatie.nl/nieuws/water-en-klimaatverandering-deel-3-verwoestijning-hoe-ver-laten-we-het-komen
Eind juni: Week van de invasieve soorten	Deze niet oorspronkelijke soorten vormen een bedreiging voor de biodiversiteit. Bewustwording, monitoren, kennis delen en natuurwerkdagen (om bijv. planten uit te steken) zijn onderdeel van deze week. Helaas zijn veel zogenaamde ‘zaadbommen’ voor bloemranden gevuld met exoten. *Weten kinderen wat invasieve soorten zijn? *Kijk voor ideetjes over Natuur en Biodiversiteit bij 22 mei.; Leskist Bloemen en (stoep)planten.
Medio juni: Dag van de (duurzame) Bouw	Op deze dag worden in het hele land eenmalig bouw- en infraprojecten opengesteld voor het publiek. Hier zie je de nieuwste snufjes m.b.t. duurzaamheid en klimaatadaptatie. *Ga kijken, liefst op een locatie vlakbij zodat je de bouw in de tijd kunt volgen. Locaties enz. zijn te vinden op: https://www.dagvandebouw.nl/
23 juni: Olympic Day	In ruim 160 landen nemen op deze dag honderdduizenden mensen van jong tot oud deel aan diverse sportieve activiteiten, waarbij de Olympische waarden (Excelleren, Respect en Vriendschap) centraal staan. *Gezond bewegen is een item binnen NME! Organiseer een gezond beweefestijn Vraag hulp en/of tips aan de buurtsportcoach of bij GGD/Gezonde School..
Eind juni: Tijdens Modderdag	ontdekken kinderen wat modder is, hoe je er mee kunt spelen en wat de verbinding met de aarde voor hen betekent. Doe mee, je bent zo oud als je je voelt. *Organiseer als school, BSO of bezoekerscentrum een modderdag. Succes verzekerd.
Tuinvlinderstelling	Gedurende de maand juli organiseert de Vlinderstichting de Tuinvlinderstelling . Doe ook mee. Tel de vlinders in je tuin *Volg de ontwikkeling van ei tot vlinder via een Koolwitjes-kweekpakket, verkrijgbaar bij de Vlinderstichting. Bestel een pakket. Het NME heeft een vlinderkooi te leen. https://vlinderstichting.nl/wat-kan-jij-doen/tellen/losse-waarnemingen-doorgeven/
2 ^{de} weekend in juli: Landelijke Open Imkerijdagen	Altijd al nieuwsgierig geweest naar het werk van imkers en waarom bijen belangrijk zijn? Ga naar de open dagen en kom veel te weten! Proef er honing, bouw of koop een bijenhotel, zaai inheemse bloemenmengsels. https://www.bijenhouders.nl/ *Ga met de klas naar een imker of nodig een imker uit op school. Maak het schoolterrein insecten-vriendelijk met waardplanten en nectarplanten. *Leskisten Bijengeheimen en Bezige bijen
Zomer: pluktuinen	Vanaf juli tot oktober loopt het plukseizoen in de meeste pluktuinen . Wat dat zijn en waar, en nog heel veel interessante tips over workshops enz., kun je o.a. vinden op https://www.pluktuinen.nl/ *Ga naar een pluktuin; *Zaaï in de schooltuin een wildmengsel voor bijen en vlinders
28 juli is de Wereld Natuurbeschermingsdag (VN)	bedoeld om aandacht te vragen voor de rooibouw die overal op de natuur wordt gepleegd. Zonder de natuur zouden wij niet eens bestaan; van de lucht die we inademen tot aan de grondstoffen die we nodig hebben om producten te maken, alles wordt geleverd door de natuur. * NME leert kinderen over de natuur. Kies een onderwerp uit de NMEGIDS

Medio juni en augustus.: Betuwse Open Tuinen Route	Kijk en geniet van een aantal prachtige particuliere tuinen die tijdens deze route-dagen opengesteld zijn voor publiek. Beschrijvingen en locaties op https://www.bezoekmijntuin.nl/tuinroutes/betuwse-tuinenroute/ Landelijk zijn er ook veel open tuinen. *Maak samen met de kinderen een plan voor de schooltuin. Zowel sierplanten als moestuin. Kijk op onze website onder Moestuiniëren.
Eind augustus: Nacht van de Vleermuis	Een vleermuis-excursie is een mooie kans voor jong en oud om meer te weten te komen over vleermuizen en ze zelfs te horen en te zien! https://www.nachtvandeveleermuis.nl/ *Info o.a. op https://www.dierenbescherming.nl/in-actie-komen/op-school/spreekbeurten/vleermuizen
September is de Groene Maand	Deze campagne vraagt aandacht voor de natuur en het Nederlandse landschap. Op https://www.groenemaand.nl/ staan honderden groene activiteiten en natuurexcursies. *Natuurbeleving door kinderen is belangrijk. Dit kan o.a. door een excursie met NME, door buiten(werk)-activiteit of een buitenles.
Begin september: Nachtvlindernacht	Nachtvlinders zijn normaal gesproken niet zo gemakkelijk te zien en dus moeten ze gelokt worden. Dat gebeurt door experts met speciale lampen en met een speciale stroop. op erg boeiend!. Op de site https://vlinderstichting.nl/over-ons/wat-wij-doen/projecten/nationale-nachtvlindernacht/ veel informatie en locaties (door heel Nederland) *Nodig iemand van de Vlinderstichting of lokale IVN afdeling uit voor een gastles, zo mogelijk avondexcursie. Leen een leskist of materiaal over vlinders; *Maak de schooltuin vlindervriendelijk(er), liefst jaarrond
Voor Duurzame Dinsdag (1 ^e dinsdag in september)	worden duurzame ideeën uit de samenleving verzameld om deze aan te bieden aan het kabinet. Heb jij een duurzaam idee, geef het door voor in de koffer via https://www.duurzamedinsdag.nl/ *Verzin met de kinderen duurzame ideetjes. Kijk in de Themagids Energie en Duurzaamheid of bij de Kinderklimaattop op https://www.unicef.nl/wie-we-zijn/themas/klimaat/kinderklimaattop Gaan jullie ze ook aanbieden aan de gemeenteraad of het college van B&W?
Medio september, Verspillingsvrije week	Consumenten worden uitgedaagd om zo min mogelijk voedsel weg te gooien. Hoe meer mensen meedoen, hoe meer eten en drinken we redden. Dat is niet alleen goed voor het milieu, maar ook gunstig voor je portemonnee. Doe ook mee! O ja, bij verspillen hoort ook weggooiën van kromme komkommers en andere “afwijkende” groenten/fruit. *Hoeveel eten gooien kinderen weg (lunch, tussendoortjes)?*Lessuggestie bij Smaaklessen/voedselverspilling en https://www.kromkommer.com/
Medio september Open monumentendag Zaterdag in september	met tal van activiteiten, zoals rondleidingen, tentoonstellingen, fietsroutes, muziekvoorstellingen en wandelingen. *Leer en beleef ook met de kinderen. *Veel ideetjes op https://www.openmonumentendag.nl/klassendag/
4 ^e zaterdag in september: Kom in de kwekerij	o.a. Appelplukdagen Elk jaar kun je op een groot aantal locaties terecht om zelf je eigen appels en peren te plukken. Ook zijn er in september/oktober veel oogstfeesten en het Fruitcorso . Hou de lokale kranten in de gaten voor locaties en data. *Excursie naar fruitteler via www.boerderijeducatierivierenland.nl *Leskist Een appeltje te schillen, Smaaklessen;
	Laanboomkwekers in gemeente Neder-Betuwe tonen op hun bedrijf van alles en nog meer rondom het enten, oppotten, rooien, vervoeren enz. van bomen. * NME heeft veel leskisten en materialen over bomen en project Groen Bewust i.s.m. TCO.

Eind september: Europese week van de duurzame mobiliteit	Bewustwording en verandering van het vervoersgedrag door alternatieven voor de auto aan te bieden. Fiets naar je werk, neem het OV, autovrije dag enz. zijn onderdeel van deze actie. Ook elektrisch rijden en deelauto's zijn duurzame initiatieven. Probeer de voordelen te zien i.p.v. gewoonte en gemak. <i>*Stimuleer op fiets, step of te voet naar school, deze week en op veel meer dagen/weken (ook voor leerkrachten)</i>
Eind sept.: Autovrije dag	De duurzame mobiliteitsweek wordt afgesloten met een autovrije dag waarop steden en gemeenten zones instellen die alleen toegankelijk zijn voor voetgangers, fietsers en openbaar vervoer. <i>*Stimuleer leerkrachten en ouders een vaste dag per week de auto thuis te laten en met de fiets naar school te komen. *Kan de schoolomgeving autoluw(er) ingericht worden?</i>
3 ^{de} vrijdag in september: Keep it Clean day	We ruimen al het zwerfafval van Nederland op! Met z'n allen tegelijk, op dezelfde dag. Met bedrijven. organisaties. instanties En met de burens in de wijk. We maken het schoon en houden het schoon. <i>*Speciale scholenversie op de woensdag ervoor. Maak de wijk/school omgeving schoon. Regel materialen via de gemeente en afvoer zwerfafval via de AVRI. *Themagids Van (zwerf)-afval tot grondstof en onze NME zwerfafval-infobox</i>
Eind sept is het Kraanwaterdag	In Nederland hebben we het beste kraanwater ter wereld. Het is van topkwaliteit, lekker, duurzaam en gezond. <i>*Er zijn allerlei activiteiten. *Een gezonde start van het nieuwe schooljaar: voortaan kraanwater drinken * Heb je een watertappunt op school, zet je, samen met GGD enz. in om het drinken van kraanwater te stimuleren o.a. door goede, leuke educatie</i>
Op 23 september is het Wereld Longdag	Je staat er nooit bij stil dat je ademt, dag in dag uit en dat je hele leven lang. Tot ademen een probleem wordt... COPD en astma zijn de bekendste longziekten, luchtvervuiling en roken belangrijke boosdoeners. Zullen we gaan voor een rookvrije generatie? <i>*Leskist Menselijk lichaam met torso. Themakist Gezond heeft in gr 6-7-8 extra aandacht voor longen</i>
Elke 4 ^e zaterdag in september is het WereldDovenDag	meer bekendheid geven aan doofheid en gebarentaal, enz. De VN heeft 23 september erkent als Internationale Dag van Gebarentalen . Kunt u een gesprek voeren "met uw handen" dus zonder woorden te gebruiken? <i>*Uitdaging: leer kinderen het Nederlandse gebarenalfabet. *Hoeveel slechthorende kinderen zijn er in jullie groep? En leerkrachten? *Leskist gehoor en tonen, Op avontuur met je zintuigen: Tante Door's buitenboek</i>
Op de 4 ^{de} zaterdag in september is het Europese Dag van de Paddenstoel	Met o.a. veel excursies om meer te weten te komen over soorten en leefgebieden van paddenstoelen <i>*Kweek paddenstoelen met een kweekpakket *Met CNME Hemmen: excursie Op zoek naar schimmels en paddenstoelen</i>
Eind september is het Burendag	het jaarlijks terugkerend feest dat je samen viert met je burens en de buurt. Een dag waarop je gezellig samenkomt en waarbij veel mensen iets goeds doen voor elkaar en de buurt. Dit kan eten zijn maar ook de wijk schoonmaken of opknappen, nestkastjes ophangen, boomspiegels verfraaien met bollen of planten enz. <i>*Bedenk (in kader Burgerschapslessen) wat je kunt doen in de wijk. *Ontwerp een nieuwe wijk: de wijk van de toekomst</i>

Eind september: de inheemse zaaiweek	De Bijenstichting stimuleert het zaaien of planten van inheemse bloemen want die geven het meeste voedsel (als waardplant of drachtplant) voor bijen en andere insecten. Doe ook mee en zaai inheemse zaden voor de biodiversiteit! Koop zaad via Bijenstichting of wildebloemenzadenspecialist Cruydt-Hoeck. Gebruik geen zaadbommen van allerlei winkels want die bevatten zaad van zogenaamde exoten die òf slecht groeien òf niks bieden aan voedsel voor insecten, vogels enz. *Zaai inheems bloemenzaad uit in de schooltuin. Zaad te duur? Vraag stekjes of zaad via lokale imkersvereniging .
In Nederland is de Nationale Koffiedag op de 4 ^{de} dinsdag in september	Een dag die in het teken staat van ontmoeten, verbinden en creëren onder het genot van een heerlijke kop koffie! * Met de leskist De weg van tropische producten>Hoe duurzaam is het?/ Wie is de Pisang? ontdekken de leerlingen van alles over de oorsprong van en handel in koffie en andere tropische producten
Eind september/begin oktober is de Bewuste Vis Week	Door te kiezen voor vis met het groene ASC- of blauwe MSC-keurmerk help je het doel: Voldoende vis in zee en gezonde oceanen, meren en rivieren. *Begrip “vis met keurmerk” past bij SDG doel 14. *Smaaklessen
Eind september/begin oktober zijn de Nationale Isolatie weken	en wordt het belang van goede isolatie als eerste stap naar energiezuinig en duurzaam wonen onder de aandacht gebracht. Isoleren is goed voor milieu en portemonnee, doe je mee? *In het Lesproject Energie Bewust komt dit thema ook aan bod. *Isolatie bij dieren om zich warm of juist koel te houden: leskist Cool cat
Oktober: maand van het Vergeten Plantseizoen	We zijn heel erg gewend om in het voorjaar nieuwe planten in de tuin te zetten. Maar het najaar is vaak veel geschikter want dan hebben de planten eerst een rustperiode om te wennen en in het voorjaar heb je meteen een groene tuin.. Dus ga lekker aan de slag en geniet in het voorjaar. *In de schooltuin kun je weer leuke nieuwe plantjes poten. En misschien wat tegels eruit, plantjes erin om het schoolplein (nog meer) te vergroenen...
Oktober is de Buy Nothing New-maand en Begin oktober Nationale Kringloopdag	Alles draait om bewuste consumptie: nadenken over waarom we zoveel spullen nieuw kopen. En rijker worden van wat we al hebben, kunnen huren, ruilen of weggeven, 2 ^e hands spullen, immateriële dingen enz. Leuke uitdaging? *Organiseer een ruildag, kledingbeurs, repaircafe of ga eens met je groep naar een tweedehands winkel om lekker te schatgraven. (Ideeetje voor kadootjes vinden voor december).
Begin oktober: Het Weekend van de Wetenschap	Dit is het podium van de toekomst. Je beleeft live wetenschap & technologie. Kijk achter de schermen bij musea, bedrijven, instituten, universiteiten en instellingen op meer dan 200 locaties. Neem je (klein)kind mee. Je bent nooit te oud om te leren of je te verwonderen. *Bespreek met de leerlingen de verschillende mogelijkheden die te zien en beleven zijn. Wat willen ze misschien later worden, wat kennen ze niet? Prikkel de leerlingen om nieuwsgierig te zijn en kansen te zien... *Leskisten Techniek, Ontdek zelf, Ontdekdozen
4 oktober : Dierendag	Een dag waarop we onze huisdieren centraal zetten en ze extra verwennen. Wakker Dier heeft dierendag omgedoopt tot EetGeenDierenDag ter bewustwording van de dieren in de vee-industrie. *Leskist Dierenwelzijnslessen. *Excursie dierenarts, dierenwinkel, boerderij, asiel

De Bodemdierendagen zijn van het weekend voor tot en met het weekend na Dierendag	Voor een safari hoef je niet naar Afrika! Duik gewoon je tuin in en ontdek hoeveel er leeft in de grond. Van loopkever tot miljoenpoot, en van mier tot regenworm. https://bodemdierendagen.nl/nl *Ga op excursie en/of ontdek wat er allemaal leeft in en op de grond. Lessuggesties staan op de genoemde website. Materialen leen je bij het NME, tips krijg je erbij. En de leerlingen zullen verwonderd zijn over wat ze vinden. Ook: Groen Bewust: Op Bodemsafari
Begin oktober: Kinderboekenweek	om het plezier van lezen bij kinderen te bevorderen. Elk jaar een thema. *Lees en geniet. Het NME heeft naast allerlei leskisten ook boekensets over natuurthema's. En er zijn vast 'natuurbruggetjes' te maken met het thema
2 ^{de} zaterdag van oktober Internationale dag van de trekvogel	Ga eens mee met een vogelwerkgroep om de trekvogels te spotten. Kijk bij SOVON of vogelbescherming voor locaties en tijden. * NME heeft themakisten over vogels en bij CNME Hemmen kun je op excursie rond het thema vogels.
Begin oktober is de Week van ons Eten	Een week waarin op allerlei terreinen voedsel, voedsel-beleving en voedsel-educatie centraal staat. Liefst lokaal geproduceerd. NME Betuwe vindt voedsel-educatie erg belangrijk en heeft daarom een menukaart met het aanbod: . https://nmebetuwe.nl/wp-content/uploads/2026/06/Menukaart-thema-voeding-nme-betuwe-juni-2026.pdf
10 oktober: Dag van de Duurzaamheid	maakt aan Nederlanders duidelijk hoeveel goede duurzame initiatieven er al zijn en dat al die initiatieven samen een krachtige duurzaamheids-beweging vormen, waarbij iedereen aan kan haken. Duurzaamheid is niet moeilijk of ver weg, wel urgent. Dagblad Trouw maakt jaarlijks de Duurzame Top 100 bekend. Deze is te googelen op jaartal. *NME werkt aan een themakist Duurzaamheid. We hebben dan ook themakist Klimaatadaptatie en sowieso lesprogramma Energie Bewust waarin Duurzaamheid ook centraal staat: energie besparen.
Medio oktober: Week van de Nestkast	Voor veel vogels betekent de lente het begin van het broedseizoen en de winter het begin van het zoeken naar een geschikte nestgelegenheid. Goede natuurlijke huisvesting in dorpen en steden is voor vogels steeds moeilijker te vinden. Help de vogels door het ophangen van een nestkast op een veilige plek. *Timmer samen met de leerlingen nestkastjes en hang ze op. *Leskisten: Eieren en nesten van vogels, Jop vindt een veer, Prof van Wiegen
Medio okt: Nationale recycleweek	In Nederland is vorig jaar zo'n 166 miljoen kilo aan afgedankte elektrische apparaten en lampen gerecycled en dit kan nog veel hoger worden! Meedoen is heel makkelijk, gooi je apparaten en lampen nooit weg maar lever ze in. *Er zijn ook e-waste acties voor basisscholen! https://ewasterace.nl/
15 oktober is de International Repair Day	Lijkt iets kapot? Dan maarweggooien? Mooi niet! Repareren waar nodig bijvoorbeeld via een repaircafe. *Kijk voor lestips bij de week van de circulaire economie (februari). *Repareren is toepassen van techniek en duurzaamheid. Nodig een vakman uit die de kinderen enthousiasmeert

<p>Week van de Voedselbanken met daarin de Wereldvoedseldag (16 okt.) en Wereld Armoededag (17 okt.)</p>	<p>Wereldwijd wordt er meer dan voldoende voedsel geproduceerd. Deze dagen staan we stil bij honger, voedselverspilling en een eerlijkere verdeling van voedsel. Allemaal met het doel wegen te verkennen naar een wereld waar uiteindelijk alle mensen gewoon iedere dag voldoende, gezond en lekker kunnen eten. *Leskist <i>Wie is de Pisang?</i> *Ga met de kinderen naar de voedselbank of vertel erover. *Via www.boerderijeducatierivierenland.nl leer je over de productie van voedsel *Kijk bij Smaaklessen / Chef! voor lessuggesties over voedselverspilling</p>
<p>Tijdens de Week van Ons Water in het najaar (medio/eind oktober)</p>	<p>ligt de nadruk op de bescherming tegen het water en wateroverlast. De website Ons Water heeft als doel het water- en risico-bewustzijn in Nederland te vergroten. *Vraag excursie aan bij Waterschap Rivierenland. *Klimaat-adaptatie, tegel eruit plant erin enz. zijn mooie aanknopingspunten. *Ga eens kijken of er in jullie wijk al toepassingen zijn tegen wateroverlast zoals afkoppelen regenpijpen, halfdoorlatende bestrating, wadi's enz. Leskist of gastles: Hoe klimaatproof is ons schoolplein</p>
<p>Laatste weekend in oktober: Nacht van de Nacht</p>	<p>Laat het donker donker en ontdek hoe mooi de nacht is. Door het hele land worden evenementen georganiseerd in het donker en doven bedrijven en gemeenten lichten van gebouwen, kerken en de reclameverlichting. *Kijk of er een lokale activiteit is waar je aan mee kunt doen *Ga naar sterrenwacht en/of leen Leskist <i>Sterren en planeten</i></p>
<p>Terug naar wintertijd in het laatste weekend van oktober</p>	<p>We zetten zondagnacht om 03.00 uur de klok één uur terug i.v.m. het einde van de zomertijd. Wintertijd is in feite de normale tijd . Tijdens de zomertijd wordt er afgeweken van deze standaardtijd. *NME Betuwe heeft diverse herfst- en winter themakisten *Laat de kinderen ontdekken dat de locatie op aarde en het seizoen de lengte van de dag en nacht bepaalt. (Midzomernacht op de polen versus de tropen En zomer op noordelijk halfrond is winter op zuidelijk halfrond)</p>
<p>(eind oktober-) begin november. Nationale Klimaatweek</p>	<p>waarin we elkaar inspireren om ons in te zetten voor een duurzamer Nederland. Veel info op https://klimaatweek.nl/ *Is er een kindergemeester in jullie gemeente? Zo ja, doet die iets waar de school bij kan aanhaken? *Met leerlingen aan de slag met Leskist of gastles: Hoe klimaatproof is jullie schoolplein?</p>
<p>1^e zaterdag in november: Natuurwerkdag</p>	<p>Jong en oud kan op deze dag werken aan het behoud en herstel van natuur en landschap dichtbij huis! *Kijk op de site of je in de buurt mee kunt doen met een activiteit. *Ga anders genieten van de natuur door mee te gaan met een excursie</p>
<p>Gelderse Groene jeugd maand</p>	<p>De Natuurwerkdag vormt de aftrap van de Gelderse Groene jeugd maand om zoveel mogelijk jonge handen in Gelderland uit de mouwen te krijgen. IVN Gelderland en St. Landschapsbeheer (SLG) helpen vrijwilligers-groepen om in de maand november beheeractiviteiten in het prachtige Gelderse landschap te organiseren voor jeugd van 8 tot 25 jaar. *Kijk of je in de buurt mee kunt doen met een activiteit. *Ga genieten van de natuur tijdens een excursie van NME, IVN, Waterschap, boswachter.</p>
<p>Begin november: Week van de motoriek</p>	<p>Mensen met goed ontwikkelde motorische vaardigheden zijn fitter, hebben minder kans op overgewicht, minder last van chronische aandoeningen (hart, longen, diabetes), sporten meer én ervaren meer plezier aan sporten en bewegen. Je kunt bewegen via een sportschool of vereniging, op de fiets naar school of werk gaan of gaan wandelen/hardlopen in de natuur. Elke dag lekker bezig. *NME heeft themakist <i>Gezond over lichaam, voeding en leefstijl</i> **Leskist <i>De Gamer en de Ballerina</i>, *Informeert bij de (buurt)sportcoach of JOGG ambassadeur voor tips/ideetjes en blijf bewegen stimuleren</p>

Begin november: Het Nationaal Schoolontbijt	wijst kinderen op een lekkere, gezonde en gezellige manier op het belang van een goed ontbijt. Samen met je groep ontbijten op school: lekker brood, gezond beleg en drinken, vers fruit en groenten en vrolijke placemats en folders met ontbijttips voor de ouders. <i>*Doe mee op school! Misschien ook een internationaal tintje eraan... *Ontbijten bij de boer. *Leskisten Van graan tot brood, Smaaklessen. Zit er ook een Burgermeestersontbijtje in?</i>
Europese Week van de Afval-vermindering (medio november)	Werk aan de 3 R's en een schoonmaak: Reduce waste, Reuse products en Recycle material. Het blijft een grote uitdaging, doe jij deze weken -en daarna- ook mee? Kijk ook bij item eind mei/begin juni: Week zonder afval. <i>*Maak er een sport van om zo min mogelijk afval te hebben als school.</i>
19 nov.: Wereld Toilet Dag (VN) .	Op deze dag wordt extra aandacht gevraagd voor feit dat 2,5 miljard mensen niet beschikken over normale sanitaire voorzieningen. Jaarlijks sterven 800.000 jonge kinderen aan diarree, per dag 2.200 kinderen, zo'n 70 volle schoolklassen per dag! <i>*Leskist Waar ga je heen drol? (lesstof is opgedeeld in 4 bouwen) *Er zijn acties waaraan een school mee kan doen om geld op te halen voor verbetering latrines in 3^e wereldlanden</i>
laatste zaterdag van november: Niet-Winkeldag	Een dag van vrolijk en kritisch protest tegen de Westerse overconsumptie. Opeens is er ruimte voor de dingen die echt tellen: een boek lezen, een leuk of filosofisch gesprek voeren, luisteren naar de vogels, een potje schaken, niks doen en onthaasten. Extra tip: Veel kinderen hebben bergen speelgoed. De Sint (of de Kerstman) doet daar jaarlijks een schep nieuw spul bovenop. Dat kan anders, bewijst 'Recycle Sint'. Ouders kunnen speelgoed stiekem onderling ruilen, voor mooi gevulde schoenen. <i>*Dit is een invulling richting het winkelen voor December (Sint of Kerst): laat de leerlingen alternatieve verlanglijstjes samenstellen</i>
Op 5 dec. is het Wereld Bodem Dag	en vragen wereldwijd honderden organisaties aandacht voor onze bodem. <i>*Op https://bodemdierendagen.nl/nl suggesties over 'leven in de bodem'. *Moestuineren is bezig zijn met de bodem</i>
7 dec.: Dag van de (groene) Vrijwilliger	Vrijwilligers zijn de smeerolie van onze maatschappij. Waar zouden we zijn als zij ophouden met al hun werk? Ook NME centra en natuurorganisaties draaien (voor een heel groot deel) op vrijwilligers! Deze dag is een uitgelezen kans om vrijwilligers te bedanken voor hun inzet. Dat kan met een cadeautje, een feest, een uitstapje, een kaartje met een compliment etc.. <i>*Zet de vrijwilligers van de school in het zonnetje. Laat de leerlingen iets leuks voor ze maken of doen</i>
15 dec. Internationale dag van de thee	. <i>https://en.wikipedia.org/wiki/International_Tea_Day Voedseleducatie in deze snoepmaand is vooral ook een stuk bewustwording. Thee past goed bij gezonde dranken. Denk ook aan Smaakmissie Drinken (Smaaklessen.)</i>
Oud & Nieuw: oliebollen en meer lekkers.	Hoe komt dit eten op je bord? Wat eten en drinken mensen uit andere culturen rond de jaarwisseling? Denk ook aan Chinees Nieuwjaar enz. En waar komt die traditie van knallen en vuurwerk vandaan? <i>*Bij NME leskisten als Smaaklessen en excursies bij boer en/of bakker.</i>

DISCLAMER:

Dit overzicht is met de grootst mogelijke zorg samengesteld door Annemieke Jansen van NME Betuwe. Waar mensen werken, kunnen fouten worden gemaakt. Het streven is om regelmatig alle informatie waar nodig of gewenst te updaten en linkjes te controleren. Stuur een mailtje met correcties of suggesties naar nmebetuwe@gmail.com. Bedankt voor het meedenken.

Versie 3, eind juni 2026.